

OFICIÁLNÍ NÁZEV: **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ**

Masarykova základní škola
a Mateřská škola
Brno, Zemědělská 29

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013
Aktualizace k: 15. 10. 2014

Obsah	2
<u>Identifikační údaje</u>	3
<u>Charakteristika ŠD</u>	4
Materiální podmínky	4
Personální obsazení ŠD	4
Charakteristika provozu ŠD	5
Ekonomické podmínky	5
Bezpečnost a ochrana zdraví	5
Dokumentace ŠD	5
Spolupráce ŠD se školou, zákonnými zástupci a jinými subjekty	5
<u>Charakteristika školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání</u>	6
Cíle vzdělávání	6
Formy vzdělávání	6
Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	6
Délka a časový plán vzdělávání	6
<u>Obsah vzdělávání</u>	8
Vzdělávací program	8
Začlenění průřezových témat	21
Klíčové kompetence k naplnění volného času	21
<u>Evaluace a hodnocení</u>	23
Hodnocení individuálních výsledků dětí	23
Hodnocení vychovatelek	23
<u>Závěr</u>	23

Identifikační údaje

OFICIÁLNÍ NÁZEV: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Masarykova základní škola a Mateřská škola Brno, Zemědělská 29, 61300 Brno

Ředitel školy Mgr. Miloš Hruža

telefon: 545 428 511, fax: 545 428 510

e-mail: info@maskola.cz

www.maskola.cz

IČO: 49 46 50 91 IZO: 118200321 REDIZO: 600108619

Zřizovatel: Statutární město Brno

Městská část Brno-sever, Bratislavská 70, 601 47 Brno

Starosta: Ing. Rostislav Hakl

telefon: 532 151 202

e-mail: hakl.rostislav@sever.brno.cz

www.sever.brno.cz

Platnost dokumentu od: 15. 10. 2014

Datum: 14. 10. 2014

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Charakteristika školní družiny

Školní družina je školské zařízení zájmového vzdělávání. Cílem je vychovat všestranně harmonicky rozvinutého člověka pomocí rozumové, mravní, tělesné, etické, estetické a pracovní výchovy.

Klademe důraz na vhodnou motivaci, radost z činnosti a povzbuzování. Podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme žáky chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého. Vedeme také žáky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání.

Naší snahou je vytvoření klidného a příznivého sociálního prostředí, činnost vycházející ze zájmu žáků s ohledem na věkovou přiměřenost, ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně - patologickými jevy, vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy.

Školní družina slouží především k odpočinku, k naplňování zájmů dětí, k efektivnímu využití volného času.

Většina žáků přichází do školy z Černých Polí. Našimi žáky jsou však i děti dojíždějící ze vzdálenějších čtvrtí, které dávají přednost poloze školy a neanonymnímu prostředí s individuálním přístupem k žákům, jasnými pravidly, otevřenou komunikací a pěstováním partnerských vztahů. Jedná se také o žáky, kteří mají zájem o rozšířenou výuku angličtiny od 1. ročníku či žáky s hudebním, dramatickým, tanečním nebo jiným talentem, které mohou rozvíjet v rámci našich četných školních aktivit.

Materiální podmínky

Školní družinu tvoří zpravidla 8 - 9 oddělení, která jsou umístěna v budově Jugoslávská 126 a Zemědělská 29. V budově Jugoslávská 126 je jedno oddělení umístěno v oddělených prostorách ŠD, pět oddělení je umístěno ve třídách I. stupně. V budově Zemědělská 29 jsou tři oddělení umístěna ve třídách I. stupně.

Vychovatelky mají své zázemí v kabinetu ŠD, který je vybaven nábytkem, chladničkou, pracovním stolem s PC s připojením k internetu.

Oddělení školní družiny jsou vybavena pomůckami, stolními hrami, hračkami a školním nábytkem. Jednotlivá oddělení mohou využívat prostorů jazykové učebny s interaktivní tabulí, keramické dílny, tělocvičnu, učebnu informatiky s počítači připojenými k internetu.

Stravování je zajištěno na obou budovách, kde se nachází moderní výdejny stravy.

Pro pobyt venku využívá školní družina hřiště na budově Jugoslávská 126 a hřiště u budovy Zemědělská 29. Na vycházky chodí ŠD do blízkého okolí školy.

Personální obsazení ŠD

Pedagogické působení zajišťuje devět vychovatelek s různým rozvržením pracovní doby, přizpůsobeným potřebám provozu školní družiny. S dětmi pracují většinou kvalifikované vychovatelky. Odborné zaměření si budou dále prohlubovat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Charakteristika provozu ŠD

Provoz ŠD je v době ranní činnosti od 6:00 – 7:40 hod na budově Jugoslávská 126 a v odpolední činnosti zpravidla od 11:30 – 15:30 hod ve svých odděleních, po 15:30 hod v odděleních na budově Jugoslávská 126.

Všechna oddělení jsou naplňována maximálně do 30 dětí.

Zájmové vzdělávání je poskytováno z kapacitních důvodů žákům 1. - 4. ročníku, výjimečně i žákům 5. ročníku.

Ekonomické podmínky

Školní družina je financována z prostředků státního rozpočtu a z provozních prostředků poskytovaných zřizovatelem. Součástí financování ŠD je také příspěvek - úplata za zájmové vzdělávání, jejíž výše je stanovena ve vnitřní směrnici č. 11 (zveřejněna na www.maskola.cz). Tento příspěvek je používán na materiální vybavení pro jednotlivé formy činnosti i na obnovení vybavení oddělení ŠD. Úhrada poplatků za ŠD probíhá v období za září až prosinec příslušného roku a za období leden až červen příslušného roku. Poplatky jsou vybírány složenkou na účet školy, vkladem hotovosti, nebo převodem na účet.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Na pobyt dětí ve školní družině se vztahují všechna ustanovení školního řádu, tedy i stanovení o pravidlech chování. Jejich porušování je klasifikováno stejně jako porušování řádu školy v době vyučování.

Dokumentace ŠD

Evidence účastníků zájmového vzdělávání je vedena v Přehledu výchovně vzdělávací práce, kam je zaznamenávána docházka účastníků, obsah činnosti ŠD aj., a v Sešitu docházky pro děti s nepravidelnou docházkou do ŠD.

Spolupráce ŠD se školou, zákonnými zástupci a jinými subjekty

Vychovatelky školní družiny komunikují s třídními učitelkami, zákonnými zástupci žáků, Klubem rodičů při MZŠ a MŠ Brno, Zemědělská 29. Spolupracují i s organizacemi, které přebírají žáky do mimoškolních aktivit (náboženství, sportovní činnost atletického M&C klubu, výuka ZUŠ Jaroslava Kvapila, hudební škola YAMAHA,...).

Některé vychovatelky se účastní škol v přírodě, na které vyjíždí většina tříd I. stupně.

Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny

Cíle vzdělávání

Za obecné cíle zájmového vzdělávání jsme si stanovili:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- získání kladného vztahu žáka k přírodě a její ochraně
- rozvoj žáka, jeho učení a poznávání
- posilování komunikačních dovedností žáků
- schopnost žáka najít své místo ve skupině a společnosti
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se a působit na své okolí
- výchova k smysluplnému využívání volného času
- formování životních postojů

Formy vzdělávání

Činnost školní družiny se uskutečňuje těmito formami:

- pravidelná činnost (každodenní činnost v oddělení, je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity)
- příležitostné činnosti (přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení: kulturní akce, besídka, soutěže, karneval aj.)
- spontánní činnosti (zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci pobytu žáků nebo tzv. koncové družině)

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Ve školní družině by měli být podněcováni nejen talentovaní žáci, ale i žáci zdravotně oslabení a znevýhodnění, zdravotně postižení žáci a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a to zejména individuálním přístupem, konzultacemi, spoluprací s třídními učiteli a se zákonnými zástupci.

Při práci s těmito žáky vycházíme z těchto legislativních předpisů:

Zákon č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MŠMT ČR č. 73/2005 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve zněních pozdějších předpisů.

Délka a časový plán vzdělávání

Činnost školní družiny probíhá v době školního vyučování od září do června.

Délka a časový plán vzdělávání: školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je tvořen na období tří let. Program je doplňován ročním plánem činnosti.

Roční plán činností podporuje motivační zaměření školního roku.

Roční plány vytvářejí vychovatelky ŠD a tematicky vycházejí z ŠVP ZV.

Obsahuje výběr možných činností, ze kterých je možno volit podle aktuální účasti žáků na činnosti oddělení.

Průběžné každodenní působení vychovatelky, které se vztahuje k danému tématu, zahrnuje:

- ranní činnost převážně odpočinková a rekreační
- řízená odpolední organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání
- příležitostné akce

Podmínky pro přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání

- Zájmové vzdělávání je poskytováno z kapacitních důvodů žákům 1. – 4. ročníku, výjimečně i žákům 5. ročníku.
- O přijetí účastníka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné přihlášky; její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny (zápisní lístek – přihláška).
- Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty. Výše úplaty za zájmové vzdělávání je stanovena ve vnitřní směrnici č. 11 (zveřejněna na www.maskola.cz).
- Na pobyt dětí ve školní družině se vztahují všechna ustanovení školního řádu ŠD.
- Porušování pravidel chování v průběhu zájmového vzdělávání je klasifikováno stejně jako porušování řádu školy v době vyučování.
- Ukončení zájmového vzdělávání lze provést na základě písemného oznámení zákonného zástupce žáka.

Obsah vzdělávání

Vzdělávací program

Vychovatelka	Žák - kompetence	Tematický okruh	Akce
<ul style="list-style-type: none"> • Organizuje vycházky do okolí • Naučí orientaci v místech školy a blízkém okolí • Iniciuje ke kladnému vztahu k místu bydliště • Určuje služby v ŠD • Navrhne modelové situace • Naučí základy společenského chování • Dává příklad svým chováním • Vzbuzuje důvěru • Sestaví režim dne v ŠD • Zařazuje činnosti o přírodě živé a neživé • Podporuje požadavky na kvalitní životní prostředí • Vede k ochraně životního prostředí • Vysvětluje důležitost prevence osobní hygieny • Zabezpečuje dostatek relaxace • Dbá na tělesnou aktivitu a bezpečnost při hrách 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečně jde po chodníku a přechází vozovku • Zná tísňové linky, přivolá pomoc • Zná služby pro obyvatele v okolí • Komunikuje s vrstevníky i staršími osobami • Odmítne nepříjemné komunikace • Naučí se řešit problémové situace • Uvědomí si práva a povinnosti • Využívá svůj volný čas • Osvojí si režim dne • Umí pojmenovat zaměstnání • Rozliší rozmanitosti ročních období • Hodnotí konkrétní zásahy člověka v přírodě • Chápe základní hygienické návyky • Pečuje o své zdraví, nemoci 	<p>Člověk a jeho svět Místo kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a příroda Lidé a čas Člověk a jeho zdraví Člověk a společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vycházky ke křižovatce, semaforu - Dopravní prostředky - Besedy - Hry - Četba - Pozorování - Malování - Sledování televize, filmu - Hodnocení - Režim ŠD - Nebezpečí neznámých lidí - Návštěva kostela v Husovicích - Návštěva Arboreta - Domov - bydliště, adresa - Rodina - významné události - Funkce rodiny - Kdo je kamarád - Práce s encyklopedií - Význam ovzduší pro život - Vztah člověka k životnímu prostředí - Tříděný odpad - Ekologie - Zkoumání přírodních faktů

<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří pohodové prostředí • Respektuje potřeby jedince • Ochraňuje před šikanou • Vede k sebeovládání • Seznámí se s pojmem droga, jejím účinkem na lidský organismus a její nebezpečí <ul style="list-style-type: none"> • Kultura a umění neoddělitelná součást lidské existence • Formuje estetický vztah k životu • Motivuje k vnímání krásy a estetických hodnot • Rozvíjí schopnosti dětí • Učí vkusu • Vede k aktivnímu zájmu o hudbu a tanec, k sólovému i sborovému zpěvu • Oceňuje úspěšnost jednotlivců, chválí 	<p>učí se znát, jak jim předcházet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pitný režim • Rozlišuje příbuzenské vztahy <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjí fantazii, představivost, tvořivost, pečlivost • Naučí se vnímat barevné plochy, kombinuje barvy • Seznámí se s netradičními výtvarnými technikami, materiály a rozlišuje je • Poznává ilustrátory dětských knih • Spolupracuje v týmu • Hodnotí svoji práci a práci druhých 	<p>Umění a kultura Člověk a svět práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podmínky pro život - Spontánní aktivity - Význam lesů - Rostliny - Živočichové - Ohleduplné chování v přírodě - Vycházky, výlety - Jednoduchá ošetření zranění - Pohybové aktivity venku - Sportovní hry - Sportovní hry s náčiním - Rytmická a kondiční cvičení - Základy atletiky - Jednání fair play - Závodů, soutěže - Pohybové hry, pohybová tvořivost - Přísloví, říkadla, hádanky <ul style="list-style-type: none"> - Malba, kresba, zapouštění, rozfoukávání barev - Koláže - Činnosti s přírodninami – obtiskování, aranžování - Dekorativní práce - Textilní aplikace - Výtvarné umění a životní prostředí - Skupinové práce - Obrazné vyjádření - Soutěže mezi odděleními - Kultura odívání, bydlení, stolování - Prostředí kolem nás
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří prostor pro kladný vztah k hudbě a tanci • naučí se nové písně, poslouchat hudbu, relaxovat při ní • Seznamuje se s hudebními nástroji a jejich využitím - orchestr, styly a žánry hudby • Rozvíjí seberealizaci • Seznamuje se s novými výtvarnými technikami a materiály • Dbá na využívání pracovních pomůcek • Seznamuje se s lidovými zvyky, pomůckami, vlastnostmi materiálu <ul style="list-style-type: none"> • Vede k dodržování bezpečnosti práce • Vysvětluje význam techniky v praktickém životě • Rozvíjí schopnost samostatně řešit menší problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže organizovat vlastní výtvarnou činnost • Učí se vnímat hudbu a při ní relaxuje • Zpívá si pro radost a zábavu • Využívá hudební nástroje k doprovodné hře • Ztvárňuje hudbu pohybem • Získává nové zkušenosti a praktické dovednosti • Učí se vzájemné spolupráci • Upevňuje hygienické návyky • Bere pracovní činnost jako příležitost k seberealizaci • Dbá na bezpečnost • Chápe umělecké hodnoty • Osvojuje si dovednosti • Učí se být vytrvalý při plnění úkolů <ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v základech ovládnání počítače, spustí, restartuje, vypne počítač • Respektuje pravidla bezpečné práce 	<p>Informační a komunikační technologie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Výstavky - Poslech - Besídky - Hudba vyjádřená obrazem - Hudební život kolem nás - Domácí koncert - Dramatizace - Literární projev - Stavebnice <ul style="list-style-type: none"> - Základní obsluha počítače - Praktické činnosti - Základní pojmy informační činnosti - Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojeným s dlouhodobým užíváním počítače
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjí schopnost spolupracovat a respektovat práci druhých • Vede je k zodpovědnosti • Rozvíjí vnímavost a citlivé vztahy k ostatním • Dbá na toleranci a ohleduplnost k jiným lidem a jejich kulturám • Podněcuje k tvořivému myšlení, logickému uvažování • Motivuje žáky pro učení • Vede k rozvoji slovní zásoby, práci s hlasem • Organizuje a zapojuje děti do kulturního dění • Seznamuje se zdrojem informací • Navrhuje modelové situace • Umožňuje vyjádřit své myšlenky a názory • Vytváří prostor vyhledávání informací z různých zdrojů • Rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a literatuře • Učí získávat sebedůvěru při veřejném vystupování 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje spisovný jazyk • Vyjádří, co se mu líbí a co ne • Respektuje druhé • Vnímá a snaží se řešit problémové situace • Umí diskutovat, vyprávět • Naučí se získávat a předávat informace • Učí se zvládat pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí • Učí se žít společně • Ovládá základní pravidla při činnosti v týmu • Hodnotí svoji činnost • Obhájí své rozhodnutí 	<p>Jazyková komunikace Dramatické činnosti Příprava na vyučování Literární činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poslech - Vyprávění - Přednes - Besedy - Četba - Dramatizace - Divadla, film, televize, video - Pozdrav - Omluva - Oslovení - Zdvořilé vystupování - Otázky a odpovědi - Skupinové činnosti - Dialogy - Tvořivé činnosti s textem - Výtvarný doprovod - Činnosti knihou, časopisem, encyklopedií - Rébusy, jazykolamy - Mímika, gesta
--	---	--	---

Obsah je zaměřen na svět, jehož jsme součástí.

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Upevňování vědomostí, tvořivosti, představivosti, komunikativní dovednost, pohotovost, samostatnost. Poskytovat přímou zkušenost. Umět naslouchat druhým, být tolerantní.

Četba-časopisy, knihy.

Rozhovory na téma - rodina, škola, přátelství ....

Samostatné vyprávění zážitků.

Dramatizace pohádek, životních situací, imitace.

Používání mimiky.

Písemný projev - příprava družinového časopisu, příprava na vyučování, psaní dopisů.

Seznamování s uměním - divadlo, film.

PODZIM

Pranostiky:

Ozve-li se v září hrom, bude v zimě zavát strom.

Když je vlhko v září, v lesích se houbám daří.

V září ještě slunce dost září.

Po teplém září zle se říjen tváří.

Jeli v říjnu mnoho mlhy, bude v zimě mnoho sněhu.

Listopadová mlha zhasíná slunce.

Listopadové sněžení neškodí vůbec osení.

Prísloví a pořekadla:

Žádný učený z nebe nespádl.

Dvakrát měř a jednou řež.

Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek.

Neříkej hop, dokud nepřeskočíš.

Lež má krátké nohy.

Dobré slovo i železná vrata otevírá.

Čistota půl zdraví.

Darovanému koni na zuby nehleď.

Hádky:

Kdo přijde každý den domů? /tma/

Co utíká bez nohou? /čas/

Nejí to, nepije to, ve dne v noci chodí? /hodiny/

Kdo nemá hlavu a přece má hrdlo? /láhev/

Jde do lesa a stále se dívá k domovu? /pata/

Proletí okenní tabulí a přece ji nerozbije? /sluneční paprsek/

Kdo všechno slyší a nikdy nic neříká? /ucho/

Pohádky z obrázků

Vyprávění o stolování

Věci spojené se školou

Pantomima - aktuální témata

Hra na básníky /doplňování slov do rýmu/

Kdo patří do dvojice /Rumcajs a Manka, Spejbl a Hurvínek.../

ZIMA

Pranostiky:

Mnoho sněhu v prosinci mnoho ovoce a trávy.
Studený prosinec - brzké jaro.
V lednu za pec si sednu.
Mnoho sněhu v lednu, mnoho hřibů v srpnu.
V únoru sníh a led - v létě nenesou včely med.
V únoru když skřivan zpívá, velká zima potom bývá.

Hádanky:

Když přidáváš, zmenšuje se, když ubíráš, zvětšuje se. /jáma/
Ve mně teplo, venku chlad, má mě proto každý rád. /kamna/
Kousá, kousá, nemá zubů. /mráz/
Lítá, lítá, nemá křídla. /sníh/
Jiné nosí, sama chodit neumí. /bota/

Příslaví a pořekadla:

Nové koště dobře mete.
Neříkej hop, dokud nepřeskočíš.
Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.
Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.

Procvičování výslovnosti, artikulace:

Říkadla z knih J. Lady

Hry:

Písmenková
Telefon - soutěž, představa
Na Vezíra
Na města, rostliny jména, zvířata
Kolik slov z jednoho
Vzkaz na písmeno
Ptáci, kteří u nás přezimují

Dramatizace pohádek - lidské vlastnosti, zatoulaní hrdinové pohádek

Skládáme básně

Vymýšlíme krátké příběhy

JARO, LÉTO

Pranostiky:

Jak prší v březnu, tak také v červnu.
Březnové slunce má krátké ruce.
Jestli března kožich stáhl, duben rád by po něm sáhl.
Mokrý duben - hojnost ovoce.
Bouřky v dubnu zvěstují dobré léto.
Mokrý máj - v stodole ráj.
Jestli v máji neprší, červen to dovrší.
Když je červen deštivý, polehává obilí.

Příslloví a pořekadla:

Kdo hledá, najde.
Kdo nic nedělá, nic nezkazí.
Pankrác, Servác, Bonifác - naposledy hrozí mráz.
Dobro i zlo se vrací.
Kdo chce kam, pomozme mu tam.
Práce kvapná, málo platná.

Hádanky:

Do čeho se nedá vyvrtat díra? /do vody/
Kdo do sítě loví, ale do vody nevstoupí? /pavouk/
Kolik udělá vrabec kroků za sto roků? /žádný/
Co bije a nemá ruce? /hrom/
Jde, jde a nevrací se. /cesta/
Kdo mluví všemi jazyky světa? /ozvěna/

Kimovy hry

Tvoříme text

Hledej ukrytá slova v textu

Rychlé odpovědi

Dokonči příběh

Co je to přezdívka

Zapamatuj si slova

Mimika /raduji se, mračím se, .../

Telegram

Šotek

Co se změnilo

Čí to je

Dramatizace /Hrnečku vař, O řepě, Pohádky z naší literární tvorby/

Jazykolamy

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Zábavnou formou upevňovat znalosti z matematiky, rozvíjet kombinační schopnosti, aktivitu, cvičit pozornost, postřeh, paměť, zlepšovat orientaci v čase.

PODZIM

Řazení kostky

Pexesová matematika

Matematický král

Zapamatuj si

Odhad času

Domino

Počítání s kartami

Piškvorky

Vycházky /kolik čeho/

Na čísla

Číslíce najděte se

ZIMA

Zachraň se
Pátrání
Rychlejší s dominem
Kolik písmen potřebuješ
Kolik slov potřebuješ
Na obchod
Násobilka /karty/
Kimovy hry
Řazení slov podle písmen
Vycházky /kolik kroků/

JARO, LÉTO

Matematická kopaná
Honzo, vstávej!
Rozdíly na obrázcích
Kolik předmětů /ze dřeva, kovu, skla, .../
Barevné kombinace
Matematické pexeso
Luštíme Sudoku
Hry s kostkou
Sbírání předmětů
Odhad /předmětů, vzdálenosti/
Kolik se toho změnilo
Řetěz
Kbelík

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Integrace s okolím, získávání vlastních zkušeností a uplatňovat je v reálném životě, vhodnou motivací vzbuzovat aktivní zájem o okolí a dění kolem sebe, komunikace s vrstevníky i dospělými, umět vyjádřit své pocity řečí, gestem, společně řešit problémy, osvojit si pravidla společenského chování, umět zhodnotit práci svoji i ostatních, učit se naslouchat druhým, vztah ke světu a společnosti.

PODZIM

Kázeň - podmínka úspěšné práce v ŠD
Řád ŠD
Cesta do školy - dodržování pravidel silničního provozu
Výstavka hub
Poštovní den
Architekt roku
Den zvířat
Ze života hmyzu
Sobotní celodenní výlet za tajemstvím
Kdo jedná dobře - špatně
Básně J. Žáčka, J. Vodňanského

ZIMA

Chování v dopravních prostředcích, ukázněnost
Brněnské pověsti
Čertovské rejdní
Vánoce jsou tady
Pyžamový ples
Zlatý stěvíc
Jeden proti stu
Masopustní zvyky
Dopraváček
Budeme se bát /karneval/
Televizní pořady
Spontánní aktivity

JARO, LÉTO

Chování v modelových situacích
Přátelství
Dopravní předpisy pro cyklisty
Cestománie
Miss a Missák
Móda jen pro odvážné
Zlatý Oscar
Vystoupení na besídce
Výměna rolí /žák - učitel/

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Osvojit si zásady chování mezi lidmi, spolužáky, komunikovat bez ostychu, význam a podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty, základní práva a povinnosti, nespravedlnost, agresivita, šikana, samostatné rozhodování, dokázat se prosadit i podřídit, vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování, historie - lidé a čas -, zásady správného stolování.

PODZIM

Režim ŠD
Stolování v ŠD, v restauraci, na pikniku
Základy společenského chování - zdravení, děkování, požádání o něco, seznamování, loučení /podání ruky/
Vycházky - služby v místě bydliště /obchody, lékař, pošta, policie, obecní úřad/
Hry s dopravní tematikou /Křižovatka, Auta, spontánní hry/

ZIMA

Návštěva knihovny
Historie /vycházka do Husovic, k VŠZ/
Besedy /rozlišujeme správná a chybná řešení/
Vědomostní soutěže /Milionář/

JARO, LÉTO

Vítání jara, otvírání studánek
Ochrana životního prostředí

Návštěva Arboreta
Výstavka knih
Den matek
MDD /soutěžní odpoledne /

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Seznámení s rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, praktické propojování poznatků /pokusy/.
Ochrana a tvorba životního prostředí.

PODZIM

Pěstování pokojových rostlin
Přesazování
Zemědělské plodiny a produkty
Živočichové ve volné přírodě
Přezimování zvířat a ptáků
Barvy listů na stromech
Sběr přírodnin /plody, bobule, semena/
Zásady správného houbaře, práce s atlasem hub
Zdravý životní styl, vycházky
Hry:
Co tam nepatří /tematické okruhy: les, voda, zahrada, ovoce, zelenina/
Hádanky

ZIMA

Domácí zvířata /moje zvířátko/
Zvířata v zimě /stopy/
Ptáci u krmítka
Pokusy se sněhem
Knihy /Veverka zrzečka, .../
Pokusy se semeny hrachu, fazole, čočky
Poznej po hmatu /větvičky jehličnanů/

JARO, LÉTO

Návštěva Arboreta, květinářství
Den ptactva
Les /zvířata, rostliny, plody, správné chování/
Cestování /kam chci cestovat a s kým/
Vodní království /ryby, mušle, rostliny/
Výstava květin
Práce na zahradě

UMĚNÍ A KULTURA

Formování estetického vztahu k životu, rozvíjení fantazie a představivosti, cit pro barevné vnímání ploch, kombinace barev, vkus, netradiční výtvarné techniky, seznámení s ilustrátory dětských knih, účast na výtvarných soutěžích, rozvíjet pohybovou fantazii a taneční

improvizaci, využívat pohybový doprovod k písním, poznávat hudební nástroje, vytvářet si nové, seznámení s hudebními skladateli, vytvořit si nástěnku kulturních aktualit.

PODZIM

Strom - zapouštění barev
koláž z přírodnin
koláž z barevných papírů
obtiskování listů, rukou
Obtiskování peří, listů - dokreslování podle fantazie
Zátiší s ovocem
Podzimníčci
Malování na kamínky
Výroba závěsů - ryby, květiny
Pastelkový les
Dokreslování tváří známých osobností
Domácí mazlíček - hračka, zvíře
Zpěv pro zábavu
Hudební hry
Diskošou
Rytmická rozpočítadla
Hra na tělo
Kdo zná víc
Co se mi líbí na současné hudbě
Hrátky se zvukem
Skřivánek - soutěž

ZIMA

Ilustrace k přečtené knize
Postavy z filmu
Malování na sklo, kachle
Adventní kalendář
Zimní radovánky a sporty, krmítko
Vitráž z PET lahví
Závěsy /sněhulák/
Vánoční výzdoby v obchodech /vycházky/
Vánoční ozdoby, blahopřání
Karnevalové masky
Předměty denní potřeby
Koláž /kolektivní práce/
Geometrické obrazce v obraze
Poslech a nácvik koled
Hudební soutěže
Karnevalové tance
Hudba a výtvarné umění /hudba vyjádřená obrazem a naopak/
Hudební život kolem nás
Zlatý střevec /soutěž/

JARO, LÉTO

Kvetoucí strom /koláž/

Hnědá fotka
Fáčovina /lepení, dokreslení/
Módní přehlídka /návrhy šatů/
Koláž protikladů
Jarní květiny
Malování na chodník
Blahopřání ke Dni matek
Velikonoce /kraslice, výzdoba v obchodech/
Zvíře ze ZOO
MDD /svět dětí - hlavy - černochoch, bělochoch, Japonce, Číňan, indián/
Koláž /mořské dno/
Těšíme se na prázdniny
Mezinárodní den dětské knihy 2.4.
Taneční říkadla /Otloukej se..., Rozkoukej se fialko.../
Domácí koncert /co kdo umí/
Netradiční hudební nástroje
Poslech kazet /Bratři Ebenové, Vodňanský, .../
Dirigent /hra/
Nácvik písní k táboráku /Červená se, .../

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Poznat sami sebe, získávat vědomosti o zdraví, nemocech, o zdravotní prevenci, péče o osobní hygienu, otužování, předcházet úrazům, pohybové a sportovní aktivity v ŠD, odstraňovat únavu, přispívat k regeneraci duševních sil, režim ŠD, režim dne, stolování - hygiena, prevence kouření a drog, sexuální výchova.

PODZIM

Režim ŠD
Vycházky ke zdravotnímu středisku
Tísňové linky
Hygiena /epidemie, .../
První pomoc /úraz, nemoc/
Pohybové aktivity v přírodě
Hry se švihadly, gumou, míčem
Hry:
    Na města /s obměnami/
    Strážník
    Červení a bílí
    Čáp ztratil čepičku
    Křížovatka

ZIMA

Výživa - vitamíny
Bezpečnost při zimních hrách - klouzání, koulování
Překážkové dráhy v tělocvičně
Dětská jóga - zvířata
Hry:
    Molekuly

Počtářská

JARO, LÉTO

Správně se oblékáme
Stavba a funkce lidského těla - encyklopedie
Lehkoatletický trojboj
Vybíjená
Přehazovaná
Košíková
Popletená olympiáda
Všetečné otázky

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Rozvoj tvořivosti, trpělivosti, pečlivosti, zdokonalování motoriky ruky, vzájemná spolupráce, kolektivní práce, upevňování hygienických návyků, získávání nových zkušeností a praktických dovedností v různých oborech, pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci.

PODZIM

Aranžování rostlin, podzimní kytice z přírodnin
Ořechové skořápky - želvy, berušky
Dinouvini
Listy z naškrobené fáčoviny
Špuntové obrazy
Obtisky na textil
Pletení z bužírky
Figurky z brambor
Skupinová práce na písku
Batika
Motýli z drátu
Modelování z hlíny - ptáci

ZIMA

Výrobky ze zátek - postavičky
Modelování z hlíny - hrnky
Koláže z kůže
Odlitky s magnetem - sádra, hlína
Tvarovací panáčky - balonek, mouka
Ruční papír
Stavby ve sněhu
Dárky k vánocům /keramika – svícen/
Kočka, sněhulák z PET lahví
Textilní aplikace /savo, textilní barvy, batika/
Náramky přátelství
Čarodějničky na špejli

JARO, LÉTO

Práce na zahradě
Přesazování květin

Pěstování řeřichy
Textilní koláže
Šití - stehy
Modelování - slunce, motýl
Koláž z trávy
Výzdoba ŠD

Začlenění průřezových témat

Všemi výchovně vzdělávacími činnostmi prolínají průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

Jednotlivé činnosti jsou uspořádány do bloků pro školní rok. Tyto slouží jako nabídky témat, ze kterých si vychovatelka vybírá podle konkrétních potřeb a situací. Dále je rozpracovává do aktivit pro různé věkové skupiny žáků. Tuto tvořivou práci může volně přizpůsobovat konkrétním žákům a upravovat ji v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností a i s jejich aktuálními zájmy. Individuálně orientovaný program je založený na integrovaném vzdělávání hrou, na prožitcích žáků a umožňuje pracovat s tematickými celky, které vycházejí z měnících se ročních období.

Klíčové kompetence k naplnění volného času

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky. K naplňování těchto kompetencí dochází ve výchovně vzdělávací činnosti v průběhu školního roku.

Konkrétní metody a postupy, jak žák naplňuje klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dokončí započatou práci
- umí zhodnotit své výkony
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy
- dává do souvislostí získané vědomosti
- zná jednoduché textové zdroje pro učení a získání informací (učebnice, dětské encyklopedie, dětské knihy, dětské časopisy, ...)

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění kolem sebe

- všímá si problémů kolem sebe, snaží se hledat řešení
- chápe, že vyhýbání se problémům, nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení
- vymýšlí spontánně nová řešení

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč
- vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vhodně formulovanými větami
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže své myšlenky, pocity vyjadřovat gesty, řečí i dalšími prostředky
- komunikuje kultivovaně
- využívá ke komunikaci telefon, počítač
- zapojuje se aktivně do společenského dění ve školní družině

Kompetence sociální a interpersonální

- rozhoduje samostatně o svém chování a uvědomuje si, že za něj nese zodpovědnost a důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlivost, agresivitu, šikanu a dovede se jim přiměřeně bránit
- je schopen odolat nátlaku vrstevníků chovat se nevhodným způsobem
- je schopen požádat o pomoc při řešení problému
- spolupracuje ve skupině, dělí se o pomůcky a materiál
- dokáže se zdravě prosadit i podřítit
- je tolerantní k odlišnostem mezi vrstevníky
- chápe pravidla společenského chování a řídí se jimi
- je schopen respektovat jiné

Kompetence činnostní a občanské

- učí se plánovat
- odhaduje rizika svých nápadů
- přistupuje odpovědně k úkolům a povinnostem
- uvědomuje si svá práva a práva druhých
- dbá na své osobní zdraví a zdraví druhých
- pěstuje zdravý životní styl
- vnímá přírodu kolem sebe a pečuje o ni
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- zapojuje se aktivně do sportovních a jiných aktivit
- zapojuje se aktivně do zlepšování školního prostředí
- respektuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při různých činnostech

Kompetence trávení volného času

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech

Kompetence pracovní

- připravuje si samostatně jednoduché pomůcky pro jednotlivé činnosti

- rozvíjí si zručnost při práci s různými materiály, při pokusech a ostatních činnostech
- udržuje pořádek na pracovním místě
- dodržuje systém v ukládání pracovních pomůcek a nářadí
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech
- poznává různé obory lidské činnosti, jejich výsledky a význam pro ostatní lidi

Evaluace a hodnocení

Hodnocení individuálních výsledků dětí

Hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Toto hodnocení probíhá nejčastěji formou diskuzí se žáky na téma, co je nejvíce zaujalo, co se nového naučili, co se jim povedlo, co se jim nepovedlo a proč. Po této diskuzi proběhne vyhodnocení se závěry pro další činnosti. Diskuze probíhají i na schůzkách vychovatelek ŠD, na pedagogických radách.

Hodnocení vychovatelek

Kritérii hodnocení vychovatelek jsou kvalita výchovně vzdělávací práce, kvalita vedení pedagogické dokumentace, spolupráce vychovatelek s vyučujícími, zákonnými zástupci a veřejností, rozšiřování kvalifikace formou absolvování nejrůznějších vzdělávacích akcí.

Hodnocení probíhá formou diskuzí na společných schůzkách vychovatelek ŠD, individuálních pohovorů s vychovatelkami, neformálního povídání o činnostech v ŠD, o svěřených žácích.

Během školního roku dochází také k průběžnému sebehodnocení práce vychovatelek, k hodnocení klimatu (atmosféry) ŠD, hodnocení výchovné práce ŠD třídními učitelkami.

Velmi podnětná je zpětná vazba ze získaných informací od zákonných zástupců a dětí, hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD.

Kladně je také hodnocena prezentace ŠD prostřednictvím fotodokumentace na webových stránkách školy.

Závěr

Školní družina by měla poskytovat dětem naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na nejrůznější oblasti.

Žáci vnímají svět kolem sebe a učí se v něm orientovat. Všímají si vztahů mezi lidmi. Chtějí poznávat a tvořit. Pociťují radost z dobře vykonané práce a splněných úkolů.